

INATSISARTUNUT

qinersineq

1	Qinersinermi tunngaviusut	4
2	Qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqartoqarnera	6
3	Kina qinigassanngortissinnaava kinalu qinersisinnaava..	10
4	Qinersisartut allattorsimaffiat qinersiviillu.....	14
5	Inissitsiterneq.....	18
6	Qinersinerit inernerinut takussutissiat	22

Maanna siusinnerusukkullu qinersisarnerni inernerit takorusuk-
kukkit iserfigiuk qinersineq.gl.

Saqaani assiliartat:

Ulloq 28. november 2014 bussit unittarfiani allagartarsuit qineqqusaarutit;
ulloq 3. december 2013 Katuap saavani Kalaallit Nunaata erfalasua; ulloq
12. marts 2013-imi Katuami taasivik.

Inatsisartut Allattoqarfianit saqqummersinneqartoq
Aprilli 2018

Assiliartat: Inatsisartut Allattoqarfiat

Inatsisartut Allattoqarfiat · Postboks 1060 · 3900 Nuuk
inatsisartut@inatsisartut.gl · www.inatsisartut.gl

Kapitali 1

Qinersinermi tungaviusut

Kalaallit Nunaanni aqutseriaaseq tassaavoq sinniisoqarluni tamat oqartussaaqataanerat ilaatigut aalajangersimasumik akunnilimmik qinersisoqartarneranik ilisarnaatilik. Tamat oqartussaaqataaneranni nunap inatsisiliortuinut, Inatsisartunut, ilaasortanik 31-nik qinersisoqartarpoq.

Inatsisartunut ilaasortat nalinginnaasumik, toqqaannartumik, pituttorsimangitsumik, naligiimmik isertortumilluunniit taasinikkut qi-nerneqartarput.

Nalinginnaasumik isumaqarpoq innuttaasut kikkulluunniit qinersisarnermut inatsimmi piumasaqaatinik eqquutsitsisut qinersisinnaasut aammalu qinersinermi qineqqusaartutut sassarsinnaasut.

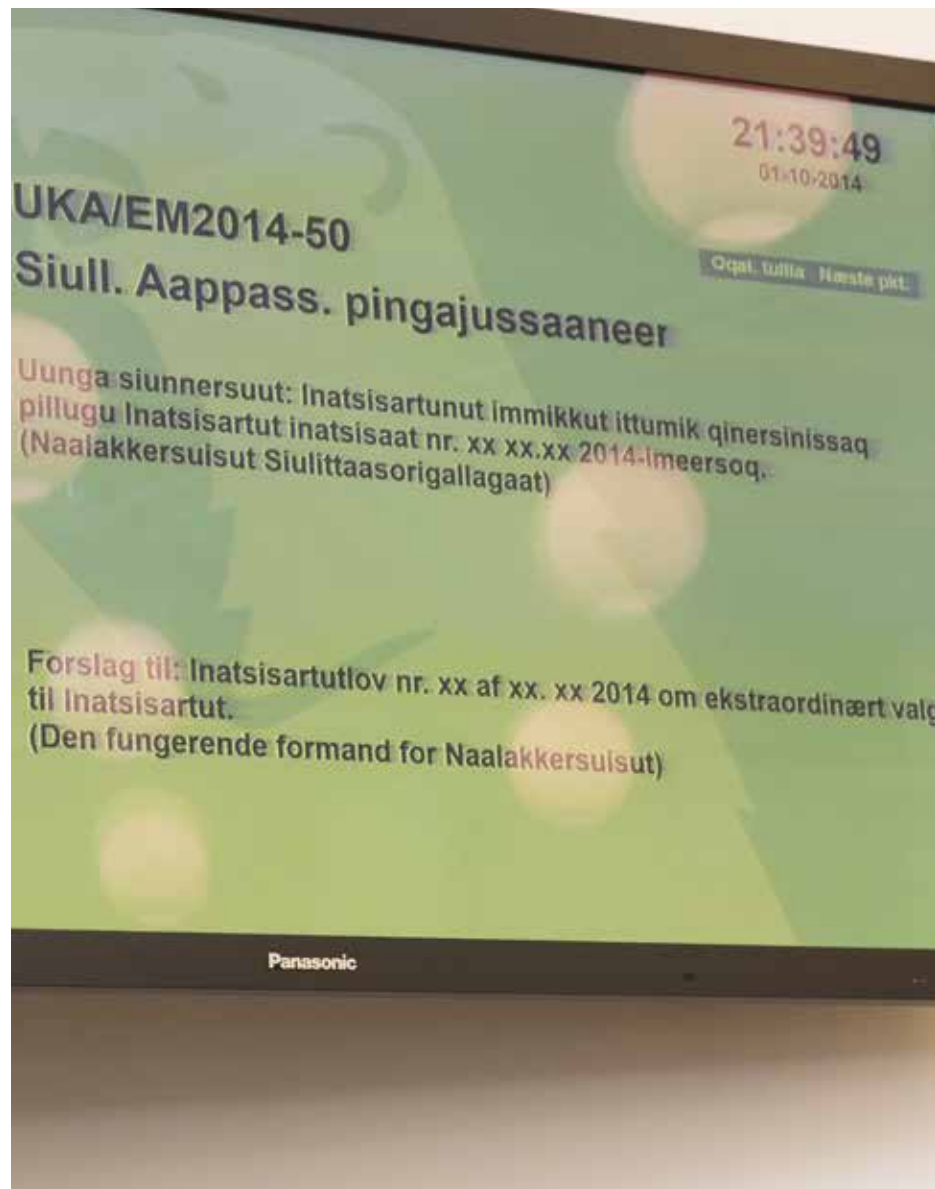
Toqqaannartumik isumaqarpoq partii kattusseqatigiilluunniit qinerusutaq taasinermi allaffissamut toqqaannartumik qinerneqartarsinnaasoq.

Pituttorsimangitsumik isumaqarpoq qinersisartut partii kattusseqatigiilluunniit sorleq qinerusunnerlugu namminneq aalajangersinnaagaat.

Naligiimmik isumaqarpoq qinersisartut tamarmik inerniusumut assigiimmik sunniuteqarsinnaasut.

Isertortumik isumaqarpoq allat qanoq taasisimanersut kimilluunniit nakkutigineqarsinnaanngitsoq.

Kapitali 2

Qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqarneq

QINERSINERMI INATSISITIGUT TUNNGAVIUSUT

Inatsisartunut qinersisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 31. oktober 1996-imeersoq Inatsisartut inatsisaatigut nr. 10, 30. oktober 1998-imeersukut aammalu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 21, 3. december 2012-imeersukut allangortinneqartukut Inatsisartunut qinersisarneq malittarisassaqartinneqarpoq.

QAQUGU QINERSISOQASSAVA?

Inatsisartunut ilaasortat piffissamut ukiunut sisamanut qinerneqartarput. Piffissap qinigaaffiusup atuuffia ulloq qinersiffiusumit aallartitarpoq.

Nalinginnaasumik qinersineq qinersisarnemut inatsimmi § 6, imm. 3 aammalu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit Naalakkersuisut Siulittaasuannit nalunaarutigineqartarpoq, taassumalu ulloq qinersiffissaq piffissap qinigaaffiusup atuuffiata naannginnerani pisussaqaamma aalajangertarlugu. Nalinginnaasumik qinersineq qanoq siusitsigisukkut ingerlanneqarsinnaanersoq inatsimmi aalajangersimasumik piffissalernerqanngilaq, piffissalli qinigaaffiusup atuuffiata naanissaa qaammatinik pingasunik sioqqullugu ingerlanneqarsinnaanera naatsorsuutigineqarluni.

Immikkut ittumik qinersineq ("Maanaanakkut qinersineq") nalunaarutigineqarsinnaavoq tamanna pillugu inatsimmik Inatsisartut akuersissutigineqarneratigut.

Naalakkersuisut Siulittaasuut Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 28 naapertorlugit Inatsisartut Naalakkersuisunut taakkunungaluunniit ilaasortamut tatiginnikunnaarnermik akuersisimappata maanaanakkut qinersinissamik nalunaaruteqarnissamut aamma periarfissaqarpoq. Tatiginninnginnermik nalunaaruteqarluni oqaluuserisassatut siunnersuummik akuersisoqarnerup saniatigut pisuni allani maanaanakkut qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqarnissamut Naalakkersuisut Siulittaasuut periarfissaqanngilaq. Naalakkersuisut inatsisissatut aalajangiiffigisassatulluunniit siunnersuutaata itigartinneqarnera, Inatsisartut Naalakkersuisunut isornartorsiunerat imaluunniit Naalakkersuisooqatigiit avissaarnerat tunngavissatut naammanngillat.

Naalakkersuisut Siulittaasuannut imaluunniit Naalakkersuisunut tamanut tatiginnikkunnaarnermik takutitsineq Inatsisartunit akuerineqarpat aammalu Naalakkersuisut Siulittaasuut nutaamik qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqarusunngippat Inatsisartunut nutaamik qinersinerup kingorna periutsit assingi malillugit Naalakkersuisunik nutaanik

Inatsisartut qinersissapput. Naalakkersuisut nutaat pilersinneqarsinnaanngippata Inatsisartut immikkut inatsisaat malillugu nutaamik immikkut qinersinisamik Inatsisartut nalunaaruteqartariaqalersinnaapput.

Qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqartoqareernerani siusinnerpaamik sapaa-tit akunnerisa arfinillit kingorna aatsaat qinersineq ingerlanneqarsinnaavoq. Qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqartoqarnerata aammalu qinersinerup ingerlanneqarnerata akornanni piffissap sivilisunerup ingerlasinnaaneranut tungaviumik akornutissaqanngilaq.

QINERSISOQARNISSAANIK NALUNAARUTEQARTOQARNERATA KINGORNA

Qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqartoqarnerani Inatsisartut nalinginnaasumik sulinerat unittarpoq. Inatsisit aalajangiiffigisassatullu siunnersuutit kiisalu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiat naamassillugit suliarineqanngitsut tamarmik qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqartoqarnerani atorunnaartarput. Ataasiakkaat minilugit ataatsimiititaliani suliat aamma taamaattarput.

Taamaalluni piffissap qinersiviusussap tungaanut ataatsimiititaliani aallaaviatigut suliaqartoqarneq ajorpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq eqqarsaatigalugu pissutsit immikkut ittut atuupput, tassa aningaasaliisuteqarnissamik suliasat naalakkersu-nermut tunngasumik imaqqanngitsut kisimik ataatsimiititaliamit suliarineqarsinnaapput, taakku inuiaqatigiit

ingerlanneqarnerat eqqarsaatigalugu kinguartinneqarsinnaanngippata tamanalu ataatsimiititaliamit tamarmiusumit isumaqatigineqarpat.

Tamatuma peqatigisaanik Inatsisartut Naalakkersuisunik nutaanik qinersinissaasa tungaanut Naalakkersuisut sulinertik ingerlatiinnassavaat. Naalakkersuisuugallartut suliat ingerlasut ingerlaannarnissaannut pisariaqartunik taamaallaat suliaqarsinnaapput.

Inatsisartunut nutaamik qinersineq aamma Naalakkersuisunik atuukkunnaarsitsineq pillugit aalajangersakkat Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsimmi kapitali 6-imi allassimapput.

QINERSINERUP NALINGINNAASUMIK INGERLANNEQARNERA KIAP ISUMAGISSAVAA?

Nunami namminermit pissutsinut immikkoortortaqqarfiup Naalakkersuisut naalakkersuisoqqarfiisa ilaanniittup qinersinerup nalinginnaasumik ingerlanneqarnera akisussaaffigaa.

Nunami namminermit pissutsinut immikkoortortaqqarfiup qinersinermit inatsisiliorneq isumagisarai Qinersinermullu Ataatsimiititaliamut allat-toqqarfiulluni.

Qinersinermut Ataatsimiititaliaq Inatsisartunut qinersinermit siulersuinissaq suliassaraa, tasaanilu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqqarfiani pisortaq, Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffianni KANUKOKA-mi pisortaq aammalu biskoppi ilaasortaassallutik.

Taakku ilaatigut suliassaraat qinigas-saangortittut nalunaarutigineqartunik akuersissuteqarneq tamanullu saqqum-miussineq. Qinersinerup kingorna qinersinermut ataatsimiititaliaq qinersineq pillugu nalunaarusiussaaq.

Nunatsinni kommunini tallimaasuni tamani qinersinerit qinersinermit siulersuisunit, tassaasunit kommunip borgmesteria aammalu ikinnerpaamik kommunalbestyrelsinut ilaasortat marluk, piareersarneqarlutillu siulersorneqas-sapput.

Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010-meersoq Inatsisartut inatsisaata nr. 12, ulloq 29. november 2013-imeersup malit-sigisaanik allannguutitalik

Kapitali 6

Inatsisartunut nutaamik qinersineq aamma Naalakkersuisunik atuukkunnaarsitsineq

§ 26. Naalakkersuisut siulittaasuut piffissap qinigaaffiup atuuffiata naannginnerani Inatsisartunut nutaamik qinersinissamik nalunaaruteqassaaq.

§ 27. Naalakkersuisut siulittaasuut imaluunniit Naalakkersuisunut ilaasortat ataasiakkaat Inatsisartunit tatigineqarunnaarpata Naalakkersuisut Inatsisartunit atuukkunnaarsinneqarsinnaapput. *Imm. 2.* Naalakkersuisut siulittaasuut atuukkunnaarsinneqarpat Naalakkersuisut ataatsimoorlutik atuukkunnaassapput.

§ 28. Naalakkersuisut siulittaasuut § 27 naapertorlugu Naalakkersuisunut ilaasortamik imaluunniit Naalakkersuisunik tamarmiusunik Inatsisartut atuukkunnaarsitsisimappata Inatsisartunut nutaamik qinersisoqassasooq ingerlaannartumik nalunaaruteqarsinnaavoq.

§ 29. Naalakkersuisut atuukkunnaarsinneqarpat imaluunniit soraarnissaq qinnutigippassuk imaluunniit nutaamik qinersinissaq nalunaarutigineqarpat, Naalakkersuisut nutaat qinerneqarnissaasa tungaanut Naalakkersuisut atuukkallassapput. Naalakkersuisuugallartut atorfimmi suliasat ingerlaannarnissaannut pisariaqartunik taamaallaat suliaqarsinnaapput.

Kapitali 3

Kina qinigassanngortissinnaava, kinalu qinersisinnaava

KINA QINIGASSANNGORTISSINNAAVA?

Qinersinissami qinigassanngortissinnaaput:

- Partiit, Inatsisartunut kingullermik qinersineqarmat Inatsisartuni ilaasortaataitaqalersimasut sulilu ilaasortaataqartut.
- Partiit nutaat kingusinnerpaamik sapaatit akunnerinik tallimanik sioqqullugu Inatsisartunut qinersinermi kingullermi taasinerit atorsinnaataasut tamavimmik 1/31-iisa amerlaqataannik katersisimasut. Atsionerit katersorneqartut ukiumit ataatsimit pisoqaanerussanngillat.
- Partiit avataatigut qinigassanngortittut ("kisimiillutik qinigassanngortittut") qinigassanngortitsisut ikinnerpaamik 40-t amerlanerpaamillu 50-it atsionerinek katersisimasut. Kinaluunniit qinigassanngortittunut arlalinnut qinigassanngortitsisuusinnaanngilaq.
- Partiit avataanni kattusseqatigiit aammalu ikinnerpaamik kattusseqatigiinnut qinigassanngortittumut ataatsimut qinigassanngortitsisut ikinnerpaamik 40-t amerlanerpaamillu 50-it atsionerinek katersisimasut. Kinaluunniit kattusseqatigiinni arlalinni ilaasortaaffeqarsinnaanngilaq.

Kattusseqatigiit naalackersuinnikkut imminnut qanillutik kisimiillutik qinigas-

sanngortittut aammalu ilaasortaaffiit agguataarneqarnerisa naatsorsorneqarneranni qinigassanngorteqatigiittut ataatsitut isigineqartut akornanni pilerinneqarajupput. Pisut ilaanni tamatuma kingunerisinnaasarpaa kattusseqatigiinni peqataasut, kattusseqatigiissimannigkaluarunik pissarsiassaminnit katillugit amerlanerusunik ilaasortaataitaqalererat. Peqataasut kattusseqatigiinnut ilaalernerimikkut taamaalillutik taasinerit kattusseqatigiinni qinigassanngortittunit pissarsiarineqartussat maanaannartarannik pisut ilaanni annikillisaasinnaapput.

Partii arlalinnik qinigassanngortitsisinnaavoq, taamaattorli amerlanerpaamik 62-inik. Partii sinnerlugu qinigassanngortittoq qinigassanngortittut allat peqatigalugit kattusseqatigiinni peqataasinnaanngilaq. Qinigassanngortittut partiinut nalunaarsuiffimmi allasimasut partiimi oqartussaasunit, partiip malittarisassai malillugit Inatsisartunut qinersinermut qinigassanngortitsisinnamut akuersisartunit (assersuutigalugu siulersuisuunernit) akuerineqassapput. Partiinut nalunaarsuiffiit nalunaarutigineqarneri tamamiusut qinersinissaq sapaatip akunnerinik pingasunik sioqqullugu kingusinnerpaamik nal. 12.00 kommunimi qinersinermi siulersuisunut tunniunneqarsimassapput.

Tamatuma tunggaviatigut kingunerissavaa piffissap qinersinissamik nalunaaruteqarfiusup aammalu qinigassanngortittunik partiinlluunniit nutaanik nalu-

naarutiginnissamat ullup tunniussivissap kingulliup akornanni piffissaq sivilisuneq ajormat.

”QINIGAASINNAANERMUT PIUMASAQAATIT”

Imaangilaq kikkut tamarmik Inatsisartunut qinerneqarsinnaasut. Qinigaasinnaanermut piumasaqaatit makku naammassineqarsimassapput:

- Qinigassanngortittooq qinigassanngortissinnaassaguni namineq qinersinnaatitaassaaq (tassa imaappooq taasisinnaatitaassaaq).
- Qinigassanngortittooq nalinginnaasumik isigineqarnermi inatsisartunut ilaasortaanissamat naleqqukkunnaarsitsisumik inaarutaasumik eqqartuussinikkut akiliisitsissutissamilluunniit akuersinikkut pinerluttulerinermi inatsisit tunngavigalugit pineqaatissineqarsimasuussanngilaq (“nalinginnaasumik isigineqarnermut piumasaqaatit”).

Nalinginnaasumik isigineqarnermut piumasaqaat naammassineqarsimanersoq qinersinerup kingorna Qinigaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliamit inassuteqaat malillugu Inatsisartunit aalajangiivigineqassaaq.

Qinigassanngortittooq inaarutaasumik eqqartuussinikkut akiliisitsissutissamilluunniit akuersinikkut pinerluttulerinermi inatsisit tunngavigalugit pineqaatissineqarsimatilluni pineqartup qinersinermi qinigassanngortinnissamat taamaalluni mattunneqanngilaq, tamatumali kingunerisinnaavaa qinersinerup inernerapeqqutaatinnaq qinigassanngortittup Inatsisartunut ilaasortanngornissaa akuersineqarsinnaanngimmat.

KINA QINERSISINNAAVA?

Inatsisartunut qinersinermi peqataaniraanni qinersisartut allattorsimaffianni ilanngunneqarsimasariaqarpoq. Qinersisartut allattorsimaffiannut ilanngunneqarnissamat piumasaqaatit makkuupput:

- Qinersisartooq danskisut innuttaassuseqassaaq,
- Qinersisartooq kingusinnerpaamik ullormi qinersiffissami 18-inik ukioqalereersimassaaq,
- Qinersisartooq ullormi qinersiffissami Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartuussaaq aammalu ulloq qinersiffissaq sioqqullugu Kalaallit Nunaanni sivikinnerpaamik qaammatini arfinilinni aalajangersimasumik najugaqartuussaalluni, aamma
- Qinersisartooq nammineersinnaajunnaarsitaasimassanngilaq.

INUIT NUNANI ALLANIKKALLARTUT

Aamma inuit Kalaallit Nunaata avataaniikkallartut aammalu katissimallugit inooqatigisaat imaluunniit inuit katissimalluni aappariinnertut ilusilimmik inooqatillit sumi najugaqarnissamik piumasaqaat eqqaassanngikkaanni piumasarineqartut naammassisimagunikkut Inatsisartunut qinersisinnaapput:

- Inuit ilinniagaqarlutik Kalaallit Nunaata avataanniittut.
- Inuit peqqinnissamat tunngasunik pissuteqarlutik Kalaallit Nunaata avataanniittut.
- Inuit Kalaallit Nunaanni qinigaallutik folketingimi ilaasortatut suliaqarnerminnut atatillugu Danmarkimiittut.
- Inuit Namminersorlutik Oqartussanut

sinniisuullutik Kalaallit Nunaata avataanniittut.

- Inuit Kalaallit Nunaata avataanniittut, Kalaallit Nunaannullit attuumassuteqarinnikkut inunnut siuliani taaneqartunut taaneqartunut sanilliunneqarsinnaasut.

Taamaattoq inuit taaneqartut aatsaat nuunnginnerminni sivikinnerpaamik ukiuni marlunni Kalaallit Nunaanni inuit aqqisa nalunaarsorsimaffiini allassimasimagunik qinersisinnaapput. Qinersisartut allattorsimaffiannut ilanngunneq kommunimut qinersisartup Kalaallit Nunaanni kingulermik inuit aqqisa nalunaarsorsimaffianni nalunaarfigisimasaminut qinnuteqarnerata kingorna pissaq.

Inuit taaneqartut Kalaallit Nunaannut uternermi qinersisartut allattorsimaffianni ilanngunneqarnissamat qinersiffissaq sioqqullugu Kalaallit Nunaanni sivikinnerpaamik qaammatini arfinilinni aalajangersimasumik najugaqarsimanissamat piumasaqaammut ilaatinneqanngillat.

TAASINEQ

Najukkami qinersisarfirmut qinersisartup qinersisartut allattorsimaffianni allassimaffigisaminut nammineerluni ornigunneratigut imaluunniit allakkatigut qinersinikkut qinersisoqarsinnaavoq. Allakkatigut qinersineq qinersisoqarnissaaq nalunaaruteqartoqarnerata kingunit-sianngua nalinginnaasumik pisinnaavoq.

Inuit aqqinik nalunaarsuiffimmi allakkatigut taasisoqarsinnaavoq. Kommunimut qinersisartut allattorsimaffiannut allanneqarfigisimasamat qinersisoqassaaq. Nunaqarfinnut atatillugu inuit aqqinik nalunaarsorsimaffimmik ingerlatsisup ikiortaanut allakkatigut qinersisoqarsin-

naavoq. Qinersisartut inoqarfinni avinngarusimasuni najugaqartut inummut qinersisinnaasumut qinersinermi siulersuisunit attavigisaminittu toqqarneqarsimasumut allakkatigut taasisinnaapput.

Aammattaaq napparsimmavinni peqqisartarfinnilu kiisalu pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfiup ataani suliffeqarfinni allakkatigut taasisoqarsinnaavoq.

Qinersisartut umiarsuarni Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartuniittut umiarsuup naalagaanit, taassumaluunniit toqqagaanit, taasisinneqarsinnaapput. Qinersisartut silasiorfinni mittarfinnilu il.il. kommunit aggornerisa avataanniittuni najugaqartut inummut Qinersinermut Ataatsimiititaliamit piginnaatitaasumut taasisinnaapput.

Qinersisartut Danmarkimiittut imaluunniit Savalimmiuniittut inuit aqqisa nalunaarsorsimaffianni imaluunniit Københavni Sinniisoqarfinni taasisinnaapput.

Qinersisartut naalagaaffiup avataani najugaqartut qallunaat aallartitaqarfiini imaluunniit konsuleqarfiini taasisinnaapput.

Allakkatigut taasineq kommunimut qinersisartup qinersisartut allattorsimaffianni allanneqarfigisimasaaq nassiunneqassaaq. Allakkatigut taasineq taasiffimmi qinersisup qinersisartut allattorsimaffianni allanneqarfigisimasaaq qinersinerup naannginnerani tiguneqarsimassaaq. Taamaattumik piffissaalluattillugu allakkatigut taasisoqassasoq kaammattuutigineqarpoq.

Kapitali 4

Qinersisartut allattorsimaffiat qinersivillu

QINERSISARTUT ALLATTORSI-MAFFII

Qinersinissaq nalunaarutigineqareeraangat qinersinermut ataatsimiititaliaq qinersisartut allattorsimaffiannik suliaqasaaq. Qinersisartut qinersisinnaansamut qinersisartut allattorsimaffianni ilanngunneqarsimasariaqarpoq piumasaqaatillu makku eqquutsinneqarsimassallutik:

- Qinersisartoq qinersinissaq kingusinnerpaamik sap. akunnerinik arfinilinnik sioqqullugu kommunimut nuussimassaaq aammalu kingusinnerpaamik ulloq taanna nuunnerminnik kommunimi inuit aqqisa nalunaarsorsimaffiannut allatsissimassalluni.
- Qinersisartut qinersinissaq kingusinnerpaamik sap. akunnerinik arfinilinnik sioqqullugu kommunip iluani nuussimasut aammalu kingusinnerpaamik ulloq taanna nuunnerminnik kommunimi inuit aqqisa nalunaarsorsimaffiannut allatsissimasut najugarilikkaminni allassimallutik qinersisartut allattorsimaffiannut ilanngunneqasapput.
- Qinersisartut qinersinissaq sioqqullugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni kommunimut allamut nuussimasut imaluunniit kommunip iluani allamut nuussimasut imaluunniit nuunnissaminnik kingusinnerpaamik ulloq taanna nalunaaruteqarsimasut ulloq taanna

tikillugu najugarisimasaminni najugalittut qinersisussat allattorsimaffianni nalunaarsorneqasapput.

- Qinersisartut Kalaallit Nunaat qimalugu najugaqalerallartut aammalu piumasaqaatinik siuliani taaneqartunik eqquutsisusut qinersinissaq sioqqullugu kingusinnerpaamik sap. akunnerisa arfinilissaanni tamanna pillugu qinersinermi siulersuisut aalajangiisimappata qinersisussat allattorsimaffiannut ilanngunneqasapput.

NUNARPUT TAMARMI ATAATSI-MUT QINERSIVUVOQ

Kalaallit Nunaat 1998-imilli qinersivinnut ataasiakkaanut agguagaajunnaarpoq. Taamaalilluni nunarput qinersivuvoq ataasiinnaq, tamannalu qinersinnaatitaanerup tamanut naligiimmik atuunnissaanik periutsimut naapertuulluni. Taamatut ilusiliinikkut Inatsisartut sulineranni nuna tamakkerlugu naalakkersuinnikkut pingaarnertut isiginiagasat siuarsarneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Taamaalillutik Inatsisartunut ilaasortat najugartik salliutillugu naalakkersuinnikkut suliaqartussaannngillat aammalu nunap immikkoortuini immikkut soqutigisanik erseqqissaateqarnatillu sinniisuuffeqassanatik Kalaallit Nunaanulli tamarmut pitsaanerpaasusaaq sulissutigisussaallugu.

Kapitali 5

Inissitsiterneq

ATAATSIMIIGIAQQUSINEQ

Inatsisartut Suleriaasianni § 1, imm. 1 naapertorlugu nutaamik qinersinerup kingornatigut sapinngisamik piaartumik, kingusinnerpaamillu ullut 45-t qaangiunnerisigut Inatsisartut inissitsiterlutik ataatsimiissapput. Ataatsimiigiaqqusi-suusaaq ilaasortaq Inatsisartunut sivisunerpaamik ilaasortaasimasoq imaluunniit arlallit sivisoqatigiimmik Inatsisartunut ilaasortaasimappata angajulleq (sivisunerpaamik ilaasortaasimasunit angajulleq).

Inissitsiterluni ataatsimiinneq sivisuneg ajorpoq, tassa ullunit marlunnit-sisamanit sivisuneruneg ajorluni. Oqaluuserisassat pingaernerit tassaasarpur siulittaasumik Inatsisartullu Siulittaasoqarfiannik qinersineq, Naalackersuisunik qinersineq, ataatsimiititalianik pilersitsineq aammalu tullianik ataatsimiinnis-sap ullusaaq aalajangersaaneq.

QINIGAANERUP MISILINNEQARNISSAANUT ATAATSIMIITITALIAQ

Qinersinerup kingorna inissitsiterlunilu ataatsimiinnisaaq sioqqullugu Qinigaa-nerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaagallartumik pilersitsisoqassaaq, tassani ilaasortaassallutik sivisunerpaamik ilaasortaasimasunit angajulleq kiisalu ilaasortat allat sisamat siulittaasumit toqqarneqartut. Inatsisartunut Naalackersuisunullu ilaasortatut

qinerneqartut qinigaasinnaanerat pillugu Inatsisartut suleriaasianni § 1, imm. 3 aamma § 6, imm. 2 naapertorlugu Inatsisartunut inassuteqaasiornisaaq kisiat siunertaralugu ataatsimiititaliaq katersuutissaaq. Ilaasortat tamarmik qinigaasinnaanerat akuerineqareerpat qinigaanerup misilinneqarnissaanut ataatsimiititaliaagallartuq qinigaanerup misilinneqarnissaanut ataatsimiititaliamit ataavartumit taarserneqassaaq.

SIULITTAASUMIK SIULITTAASOQARFIMMILLU QINERSINEQ

Nutaamik qinersisoqareernerup kingorna inissitsiterfiusumik katersuunnerminni kiisalu septembarip qaammataani Inatsisartut ukiuata aallartinnerani Inatsisartut ilaasortamik akornannit Inatsisartut Siulittaasusaaq siulittaasullu tullii sisamat isumaqatigiinniutigineqanngitsumik qinertassavaat Inatsisartut suleriaasianni § 3, imm. 1 naapertorlugu. Qinerneqartut tassaalissapput Inatsisartut siulittaasoqarfiat. Siulittaasup tullisaaq qinersineq D 'Hondtip periaasiani qanoq amerlassuseqarneq najoqqutaralugu pissaaq suleriaatsimi § 27 naapertorlugu.

NAALAKKERSUISUNIK, ULLUIN-NARNI SULIASSANIK INGERLAT-SISUSSAATITAASUNIK, QINER-SINEQ

Namminersorlutik Oqartussat suliassaa-taannik ulluinnarni isumaginnineq Naalakkersuisuniippoq. Inissitsiterluni ataatsimiinnermut atatillugu Inatsisartut siullermik qinissavaat Naalakkersuisut Siulittaasussaat, tamatumalu kingorna taassuma Naalakkersuisunut ilaasortassat aalajangersimasumik amerlassusillit aqqisigut taasat qinerneqaqqullugit Inatsisartunut inassutigissavaí. Naalakkersuisunut ilaasortaq Inatsisartunut ilaasortaasariaqanngilaq, taamaattoqassappalli Inatsisartunut qinigaasinnaaneq pillugu aalajangersakkanik sukkulluunniit atuuttunik eqquutsissaaq. Ileqqut malillugit Naalakkersuisut siulittaasuat partiimut amerlanerpaanik qinerneqarsimasumut ilaasortat akornanni qinerneqarajuppoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuat Naalakkersuisunut ilaasortat akornanni suliassat agguataassavaí. Aammattaaq Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisunut ilaasortaq qinikkatut atuuffianit atuukkunnaarsinnaavaa. Naalakkersuisunut ilaasortaq naalakkersuisunit tunuarniarluni nammeneq kissaateqarpat Inatsisartut qinnuteqaat akuerineqarsinnaanersoq aalajangissavaat. Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisunut ilaasortaq ataaseq arlallilluunniit aamma taarsersinnaavaí. Tamannattaaq Inatsisartunit akuerineqassaaq.

SINNIISUSSAT SULINNGIFFE-QARNERLU

Inatsisartunut ilaasortaq Inatsisartunit tunuarumalluni qinnuteqaateqarpat Inatsisartut aalajangissavaat qinnuteqaat akuerineqassanersoq. Tamannali piffissani ataatsimiinnerit avataanni Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangerneqassaaq. Inatsisartunut ilaasortaq peqqiilliornerminik, naartunerminik erninerminilluunniit, inuussutissarsiutimik assigisaanilluunniit pingaarutilimmik pissuteqarluni Inatsisartunit sulinngiffeqarallarumalluni qinnuteqarpat Inatsisartut Siulittaasoqarfiata aalajangissavaa qinnuteqaat akuerineqarsinnaanersoq. Aammattaaq Inatsisartunut ilaasortat Naalakkersuisunut ilaasortatut atuuffimmik isumaginnissamik kissaateqartut sulinngiffeqarnissaat Siulittaasoqarfiannit akuerineqarsinnaavoq.

Naalakkersuisunut ilaasortaq peqqiilliornini allamilluunniit pingaarutilimmik pissuteqartumik sulinngiffeqarnissamik qinnuteqarpat Naalakkersuisut Siulittaasuata aalajangissavaa qinnuteqaat akuerineqarsinnaanersoq. Naalakkersuisut siulittaasuat sulinngiffeqarnissamik nammeneq kissaateqarpat tamanna Inatsisartunit akuerineqaaqartariaqarpoq.

Inatsisartunut ilaasortaq oqartussaassusiagaappat, ilaasortaanerminit tunuarpat, toquppat, sulinngiffeqarallar-nissaminut akuerineqarpat imaluunniit pissutissaqavilluni ataatsimeeqataasinnaajunnaarpat sinniisussaa Inatsisartut ataatsimiinnerinut peqataajartoqqullugu ataatsimiigiqquneqassaaq. Tamanna aamma pisassaaq Inatsisartunut ilaasortap qinigaasinnaanermik

annaasaqarneranik Inatsisartut aalajangiigaangata. Ilaasortaq sulinngiffeqarallareersimalluni imaluunniit pissutissaqavilluni ataatsimeeqataanngikkallareerluni Inatsisartunut ilaasortatut sulileqqippat sinniisussaa tunuassaaq.

Sinniisussaaq tassaavoq inuk qinerneqartut allassimaffianni inummut kingullermut Inatsisartunut isertumut sanilliullugu amerlanerpaanit taaneqarsimasoq.

ILAASORTAQ PARTIIMUT ALLAMUT NUUPPAT

Inatsisartunut qinigaareeraanni qinigaaneq inummut atassaaq, partiimut taasinerit aqqutigalugit tamakkiisumik ilaanakortumilluunniit pissarsiarineqarsimagaluarpalluunniit. Piffissap qinigaafiup ingerlanerani ilaasortaq partiimut allamut nuuppat imaluunniit attaviit-sunngorpat qinigaaneq attatiinnerneqassaaq pineqartorlu Inatsisartunut ilaasortaaginnarluni. Qinigassanngortitoq partiimut allamut nuuttoq piffissap ilaani peqataanngippat qinigassanngortitup parteereqqaagaa sinniisussamik qinerneqartut allassimaffianni allasimasumik aggersaassaaq.

ATAATSIMIITALIANIK PILERSITSINEQ

Qinersinerup kingorna inissitsiterluni ataatsimiinnermut atatillugu ataatsimitaliat arlallit pilersinneqassapput. Ataatsimitalianut ilaasortat ataasiakkaat D'Hondtip periaasia malillugu qinerneqassapput.

Inatsisartut inissitsiterlutik ataatsimiinnerminni, tamatumalu kingorna inatsisartut ukiuata nutaap septembarip

qaammataani aallartinnerani ataatsimitaliat uku pilersissavaat:

- Qinigaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimitaliaq
- Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimitaliaq
- Inatsisinut Ataatsimitaliaq
- Siulittaasoqarfiup inassuteqarneratigut ataatsimitaliat ataavartut allat

Inatsisartut taamatuttaaq inissitsiterlutik ataatsimiinnerminni upernaakkullu ataatsimiinnerit tamaasa ataatsimitaliat uku pilersissavaat:

- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimitaliaq
- Kukkunersuinerumut Ataatsimitaliaq

Ataatsimitalianut ataasiakkaanut ilaasortat agguataarneqarnerat D 'Hondtip periaasia malillugu pissaq. Ataatsimitaliat ataasiakkaat siulittaasulerlutik siulittaasullu tullilerlutik inissitsitissapput.

OMBUDSMANDIMIK QINERSINEQ

Qinersisoqarenerit tamaasa atorfillu inuttaarukkaangat Inatsisartut Ombudsmandimik qinersisassapput. Ombudsmandi Inatsisartunit tatigineqarunnaarpat Ombudsmandi Inatsisartut soraarsissinnaavaat. Ombudsmandi suliaminik ingerlatsinermini Inatsisartunut attuumassuteqanngilaq.

Kapitali 6

Qinersinerit inernerinut takussutissiaq

Ulloq 4. april 1979-imi qinersineq, qinigaaffiit siullersaat

Taasinerit katillugit:	Taasisinnaatitaasunit 28.665-init 19.951-it
Taasinerit procentiat:	69,6%
Inatsisartut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut:	Siumut (5)

Ulloq 12. april 1983-imi qinersineq, qinigaaffiit aappaat

Taasinerit katillugit:	Taasisinnaatitaasunit 33.953-init 25.204-t
Taasinerit procentiat:	75,1%
Inatsisartut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut:	Siumut (6) (Inuit Ataqaigiit tapersersortigalugit)

Ulloq 6. juni 1984-imi qinersineq, qinigaaffiit pingajuat

Taasinerit katillugit:	Taasisinnaatitaasunit 34.582-init 23.088-it
Taasinerit procentiat:	66,8%
Inatsisartut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut:	Siumut (5) aamma Inuit Ataqaigiit (2)

Ulloq 26. maj 1987-imi qinersineq, qinigaaffiit sisamaat

Taasinerit katillugit:	Taasisinnaatitaasunit 36.998-init 25.764-it
Taasinerit procentiat:	69,6%
Inatsisartut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S (1988 tikillugu); Lars Chemnitz, A (1989-imit)
Naalakkersuisut Siulittaasuat:	Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut:	Siumut (5) aamma Inuit Ataqaigiit (2) (1988-imi marts tikillugu); Siumut (5) (Atassut tapersersortigalugu) (1988-imi marsimili)

Ulloq 5. marts 1991-imi qinersineq, qinigaaffiit tallimaat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaatitaasunit 38.396-init 25.915-it
Taasinerit procentiat: 67,1%
Inatsisartut Siulittaasuut: Bendt Frederiksen, S
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Lars-Emil Johansen, S
Naalakkersuisut: Siumut (5) aamma Inuit Ataqatigiit (2)

Ulloq 4. marts 1995-imi qinersineq, qinigaaffiit arfernat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaatitaasunit 37.556-init 26.134-it
Taasinerit procentiat: 69,6%
Inatsisartut Siulittaasuut: Knud Sørensen, A (1997 tikillugu);
Anders Andreassen, S (1997-imit)
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Lars-Emil Johansen, S
Naalakkersuisut: Siumut (5) aamma Atassut (2)

Ulloq 16. februar 1999-imi qinersineq, qinigaaffiit arfineq aappaat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaatitaasunit 37.485-init 28.490-it
Taasinerit procentiat: 76%
Inatsisartut Siulittaasuut: Johan Lund Olsen, IA (marts-november 1999);
Ole Lyngge, IA (november 1999-december 2000);
Anders Andreassen, S (januar-maj 2001);
Daniel Skifte, A (maj 2001-november 2002)
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut: Siumut (5) aamma Inuit Ataqatigiit (2)
(2001 tikillugu);
Siumut (5) aamma Atassut (2) (2001-imiilli)

Ulloq 3. december 2002-mi qinersineq, qinigaaffiit arfineq pingajuat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaatitaasunit 38.375-ini 28.616-it
Taasinerit procentiat: 74,6%
Inatsisartut Siulittaasuut: Jonathan Motzfeldt, S
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Hans Enoksen, S
Naalakkersuisut: Siumut (4) aamma Inuit Ataqatigiit (3)
(2003-mi januaarip tungaanut);
Siumut (4) aamma Atassut (3)
(januar-september 2003);
Siumut (4) aamma Inuit Ataqatigiit (4)
(2003-mi septembarimit)

Ulloq 15. november 2005-imi qinersineq, qinigaaffiit qulingiluaat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaatitaasunit 38.924-nit 29.136-t
Taasinerit procentiat: 74,9%
Inatsisartut Siulittaasuut: Jonathan Motzfeldt, S
(2008-mi januaarip tungaanut);
Ruth Heilmann, S (2008-mi januaarimit)
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Hans Enoksen
Naalakkersuisut: Siumut (4), Inuit Ataqatigiit (2) aamma Atassut (2)

Ulloq 2. juni 2009-mi qinersineq, qinigaaffiit qulingat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaatitaasunit 39.990-init 28.510-t
Taasinerit procentiat: 71,3%
Inatsisartut Siulittaasuut: Josef Motzfeldt, IA
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Kuupik Kleist, IA
Naalakkersuisut: Inuit Ataqatigiit (6), Demokraatit (2) aamma
Kattusseqatigiit Partiiat (1)

Ulloq 12. marts 2013-imi qinersineq, qinigaaffiit aqqarngat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaatitaasunit 40.613-ini 30.136-it
Taasinerit procentiat: 74,2%
Inatsisartut Siulittaasuut: Lars-Emil Johansen, S
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Aleqa Hammond, S
Naalakkersuisut: Siumut (6), Atassut (1), Partii Inuit (1)
(2013-imi novembarip tungaanut);
Siumut (7) aamma Atassut (2)
(2013-imi novembarimit)

Ulloq 28. november 2014 qinersineq, qinigaaffiit aqqaneq-aappaat

Taasinerit katillugit: Taasisinnaasut 40.424, taakkunanit 29.489
Taasinerit procentiat: 72,9%
Inatsisartut Siulittaasuut: Lars-Emil Johansen, S
Naalakkersuisut Siulittaasuut: Kim Kielsen, S
Naalakkersuisut: Siumut (5), Demokraatit (2) aamma Atassut (2)
(oktober 2016-ip tungaanut);
Siumut (5), Inuit Ataqatigiit (4) aamma
Partii Naleraq (1) (oktober 2016-imi)

ina.gl/qinersineq.gl · qinersineq.gl